

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Платіжні системи та мерчант прийому платежів у бізнесі»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма «Корпоративні фінанси»

Рік навчання 4, семестр 7

Форма здобуття вищої освіти денна

Кількість кредитів ЄКТС 6

Мова викладання українська

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

к.е.н., доцент Файчук Ольга Валеріївна

faychuk@nubip.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Навчальна дисципліна «Платіжні системи та мерчант прийому платежів у бізнесі» розкриває суть платіжних систем, їх інструменти та особливості роботи в Україні й світі. У сучасному e-commerce важливий зручний платіжний процес: складна чи повільна оплата змушує клієнтів обирати конкурентів. Тому розуміння мерчант-платежів і фінансових технологій є критично важливим для бізнесу. Метою курсу є формування компетентностей щодо роботи міжнародних і національних платіжних систем. Основні завдання курсу включають вивчення стандартів і учасників платіжних систем; засвоєння методів розрахункових операцій; оцінку складності та безпеки платежів; вміння використовувати фінтех-інструменти: холдування, рекурентні платежі, розщеплення тощо.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК 6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПРН 13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПРН 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Семестр 7				
Модуль 1. Основи платіжних систем та їх інфраструктура				
Тема 1. Сутність та класифікація платіжних систем	4/2	Знати основні поняття, функції та принципи платіжних систем. Розуміти види фінансових інструментів та їх роль у розрахунках. Опанувати особливості роботи національних і міжнародних платіжних систем. Вміти аналізувати структуру платіжних систем та їх учасників. Дослідити досвід США, ЄС, Канади, Азії у розвитку платіжної інфраструктури.	Виконання практичної роботи, самостійних робіт та ділових ігор, ситуаційних кейсів	5
Тема 2. Фінансові інструменти та механізми розрахунків у платіжних системах	2/4			5
Тема3. Національна платіжна система України	3/3			10
Тема 4. Міжнародні платіжні системи та їх особливості	3/3			5
Модуль 2. Фінансові технології та безпека платежів				
Тема 5. Фінансові технології (FinTech) та їх вплив на платіжні системи	4/2	Знати основні фінансові технології (FinTech) у платіжних системах. Розуміти принципи роботи мерчант-платежів та електронної комерції. Опанувати методи захисту платежів і даних клієнтів. Вміти аналізувати ризики шахрайства у платіжних системах. Дослідити інструменти безпеки та відповідні регуляторні стандарти у світі.	Проведення практичних занять, воркшопів, ділових ігор, ситуаційних кейсів.	10
Тема 6. Мерчант прийом платежів у бізнесі	4/4			10
Тема 7. Безпека платежів та захист клієнтських даних	2/4			5
Модуль 3. Регулювання та перспективи розвитку платіжних систем				
Тема 8. Регулювання та правові аспекти функціонування платіжних систем	4/2	Знати правові засади функціонування платіжних систем в Україні та світі. Розуміти механізми державного регулювання у сфері електронних платежів. Опанувати сучасні технологічні підходи до оптимізації платіжних операцій. Вміти порівнювати традиційні та інноваційні платіжні інструменти. Дослідити тренди розвитку платіжних систем: Open Banking, API, криптовалюти.	Проведення практичних занять, воркшопів, ділових ігор, ситуаційних кейсів.	5
Тема 9. Інструменти підвищення ефективності платіжних операцій у бізнесі	2/4			10
Тема 10. Тренди та перспективи розвитку платіжних систем	2/2			5
Всього за семестр	30/30			70
Екзамен				30
Всього за семестр				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад,
--	---

	лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Банківська система: підручник / [М. Крупка, Є. Андрущак, Н. Пайтра та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.
2. Види електронних платіжних засобів, які емітовані українськими банками на 01.04.2025. Офіційне Інтернет-представництво НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments>
3. Вишивана Б., Дяків Ю. Вплив інноваційних технологій на розвиток безготівкових розрахунків в Україні. Вісник Львівського університету. Серія економічна. Вип. 57. Львів, 2019. С. 91-103.
4. Вишивана Б.М. Модернізація платіжного ринку України в умовах цифровізації економіки. Фінансові інструменти сталого розвитку економіки : матер. 5-ої міжнар. наук.-практ. конференції (Чернівці, 27 квітня 2023 р.). Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. С. 303–306.
5. Вишивана Б.М., Козак Д.А. Платіжне шахрайство в Україні: види та методи боротьби. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». 2021. No 9 : за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Globalization of scientific knowledge: international cooperation and integration of sciences», що проводилася 22 жовтня 2021 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія). С. 72–76. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/grail-of-science/article/view/15528/13991>
6. Волохата В.Є. Міжнародний досвід розвитку ринку платіжних карток і проблеми функціонування платіжних карток в Україні. БізнесІнформ. 2022. No 4. С. 119 – 124.
7. Діяльність в Україні платіжних систем, I півріччя 2023 р. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/diyalnist-v-ukrayini-platijnih-sistem-i-pivrichchya-2023-roku>
8. Запрацювало нове покоління СЕП – на базі стандарту ISO 20022 в цілодобовому режимі. Квітень 2023. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zapratsyuvalo-nove-pokolinnya-sep-na-bazi-standartu-iso-20022-v-tsilodobovomu-rejimi>
9. Звіт з оверсайту інфраструктури фінансового ринку, 2022 рік. Офіційне Інтернет-представництво НБУ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Report_oversight_2022.pdf?v=7
10. Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг : затв. постановою Правління НБУ 29.07.2022 р. No 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text>.

11. Інструкція про виконання міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті : затв. постановою Правління НБУ 03.03.2023 р. No 16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0016500-23#Text>

12. Інструкція про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків : затв. Постановою Правління НБУ 29.07.2022 р. No 162. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22#top>
Інформаційна кампанія з протидії платіжному шахрайству. НБУ. URL: <https://promo.bank.gov.ua/stopfraud/>

13. Костюк В.А., Степаненко Я.О., Файчук О.В. Розвиток діджитал-банкінгу в структурі механізму дистанційного обслуговування банку в умовах військового стану. *Економіка і управління бізнесом*. – Випуск 14, №4. 2023. С. 54-68. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/bioeconomy/article/view/48648>

14. Міщенко В., Науменкова С., Міщенко С. Теоретичні засади та практичні аспекти впровадження і використання цифрових грошей. *Економічна теорія*. 2022. No 2. С.44–66.

15. Нормативні акти України – законодавство для практиків. URL: <http://www.nau.kiev.ua>

16. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>

17. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>

18. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

19. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://bank.gov.ua/>

20. Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними : затв. постановою Правління НБУ 29.09.2022 р. No 210. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#n2>

21. Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів : затв. Постановою Правління НБУ 29.07.2022 р. No 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0164500-22#top>

22. Положення про порядок здійснення оверсайту платіжної інфраструктури в Україні : затв. Постановою Правління НБУ 24.08.2022 р. No 187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0187500-22#Text>

23. Положення про реєстрацію платіжних систем, учасників платіжних систем та технологічних операторів платіжних послуг : затв. Постановою Правління НБУ 26.09.2022 р. No 208. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0208500-22#Text>

24. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. No 679– XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

25. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 р. No 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#top>

26. Про е-гривню – цифрові гроші Національного банку. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/e-hryvnia>

27. Проєкт концепції системи миттєвих платежів. Київ. 2021. НБУ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Draft_concept_instant_payment_system.pdf?v=6

28. Річний звіт Національного банку України за 2022 рік. POWER BANKING. Офіційне Інтернет-представництво НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/richniy-zvit-natsionalnogo-banku-ukrayini-za-2022-rik>

29. Річний звіт Національного банку України за 2023 рік. Фіннасова фортеця. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/annual_report_2023.pdf

30. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності: монографія / О.В. Дзюблюк, В.В. Корнєєв, В.І. Міщенко та ін. ; за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. Тернопіль : ФОП Осадца Ю.В., 2017. 298 с.

31. Faichuk Olga, Faichuk Oleksandr. The role of banks in crediting of innovative projects to ensure sustainable development of the agricultural sector. National and world financial and economic systems in the conditions of modern challenges: N.Davydenko, T.Kosova, O.Lemishko, Yu.Nehoda, T.Oliynyk and others: [Ed. By Doctor of Economic Sciences,

Prof.Davydenko N.]. Collective monograph Verlag. SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland, 2022. pp.228-251

32. Mechanism for the Implementation of Remote Banking Services in the Context of Modern Challenges and Threats: monograph / Viktoriia Kostiuk., Olha Faichuk, Oleksii Muravskyi. Tallinn: Teadmus OÜ, 2024. URL: https://api.teadmus.org/storage/published_books/MECHANISM_FOR_THE_IMPLEMENTATION/monograph.pdf